

AZ IGENEVEK

-rendszerező ismétlés-

AZ IGENEVEK

Az igenevek igéből képzett olyan:

❖ főnevek

❖ melléknevek

❖ vagy határozószók,

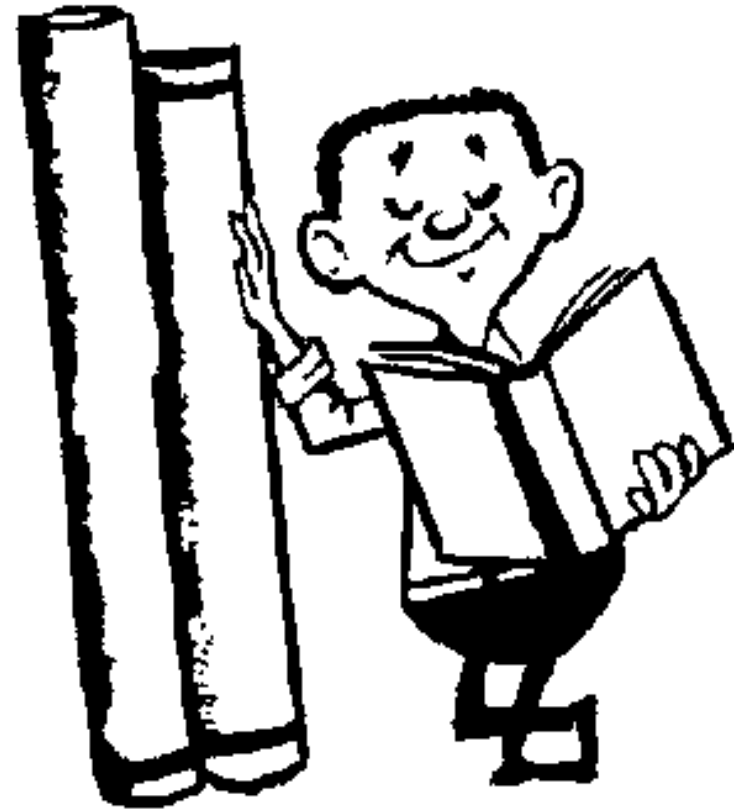
melyeknek egyúttal **igei** tulajdonságai is vannak.

AZ IGENEVÉK FAJTÁI

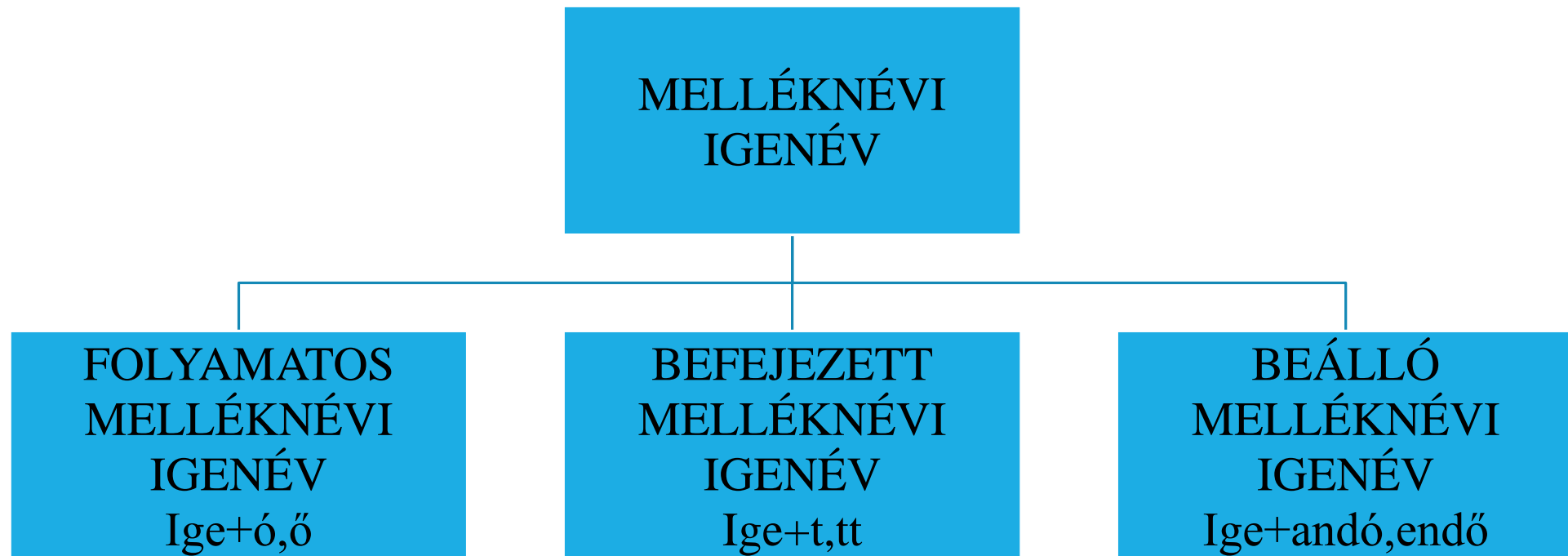
FŐNÉVI IGENÉV

-**ni** képzővel képzett szófaj;
a mondatban a főnév szerepét
tölti be.

„Nemcsak **tudni** kell a jót,
hanem **tenni** is.”

AZ IGENEVÉK FAJTÁI

AZ IGENÉVEK FAJTÁI

- va, - ve, - ván, - vén

képzővel képzett szófaj

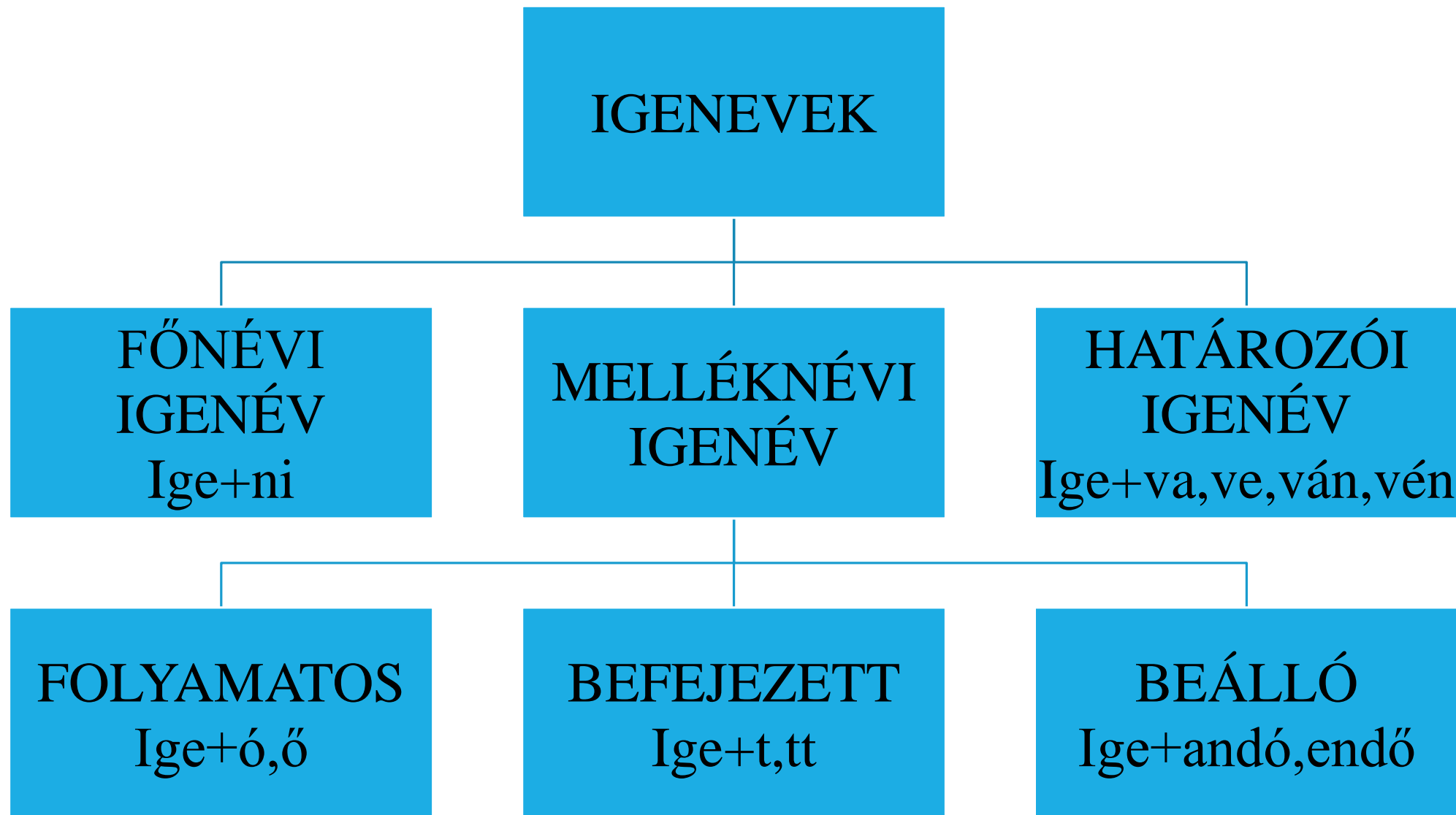
- hoz+**va**
- kér+**ve**
- mond+**ván**
- kér+**vén**

A mondatban

módhatározót, illetve

állapothatározót fejez ki.

Határozói igenév

Írd ki a szövegből az **igeneveket**, és csoportosítsd őket!

Eddig azt hihetted, hogy a növényeknek más dolguk sincs, mint várni, míg kisüt a nap, vagy esni kezd az eső. Mindenki azt, hiszi, hogy a növényeknek nincs miért aggódniuk. Kapsz egy lehetőséget, hogy egy növény bőrébe bújva kiderüljön, te életben tudnál-e maradni. Megúsznád-e élve a haláli dzsungelben? Mit csinálsz, ha leveleidet rágcsáló csigával kell megküzdened; ha habzsoló hernyók kúsznak a leveleiden; ha rovarokkal vagy körülvéve; zavarnak a rád rakott peték, a kis "időzített bombák", amelyek kiirtandók lennének, mert a kikelő, apró rovarok belőled szeretnének majd táplálkozni; ha egy sereg levéltetű, nedveidet kiszívandó légitámadásba lendül, hogy rád szálljon, és neked percek alatt kell megszervezned az ellencsapást?

FŐNÉVI IGENÉV	MELLÉKNÉVI IGENÉV			HATÁROZÓI IGENÉV
	FOLYAMATOS Ige+ó,ő	BEFEJEZETT Ige+t,tt	BEÁLLÓ Ige+andó,endő	

1. FELADAT

Írd ki a szövegből az igeneveket, és csoportosítsd őket!

Eddig azt hihetted, hogy a növényeknek más dolguk sincs, mint várni, míg kisüt a nap, vagy esni kezd az eső. Mindenki azt, hiszi, hogy a növényeknek nincs miért aggódniuk. Kapsz egy lehetőséget, hogy egy növény bőrébe bújva kiderüljön, te életben tudnál-e maradni. Megúsznád-e élve a haláli dzsungelben? Mit csinálsz, ha leveleidet rágcsáló csigával kell megküzdened; ha habzsoló hernyók kúsznak a leveleiden; ha rovarokkal vagy körülvéve; zavarnak a rád rakott peték, a kis "időzített bombák", amelyek kiirtandók lennének, mert a kikelő, apró rovarok belőled szeretnének majd táplálkozni; ha egy sereg levéltetű, nedveidet kiszívandó légitámadásba lendül, hogy rád szálljon, és neked percek alatt kell megszervezned az ellencsapást?

FŐNÉVI IGENÉV	MELLÉKNÉVI IGENÉV			HATÁROZÓI IGENÉV
	FOLYAMATOS Ige+ó,ő	BEFEJEZETT Ige+t,tt	BEÁLLÓ Ige+andó,endő	
várni esni aggódniuk maradni megküzdened táplálkozni megszervezned	rágcsáló habzsoló kikelő	rakott időzített	kiirtandók kiszívandó	bújva élve körülvéve

2. FELADAT

Határozd meg a kiemelt szavak **szófaját!**

- o Nem tudni kell a jót, hanem tenni is.
szófaj: .....
- o Merengő szemekkel a távolba nézett.
szófaj: .....
- o A szerencse forgandó!
szófaj: .....
- o Mint befagyott tenger, olyan sík a határ.
szófaj: .....
- o Az ablakon kihajolva kiabált.
szófaj: .....

2. FELADAT - MEGOLDÁS

Határozd meg a következő kiemelt szavak szófaját!

- Nem **tudni** kell a jót, hanem **tenni** is.
szófaj: .....
- **Merengő** szemekkel a távolba nézett.
szófaj: .....
- A szerencse **forgandó!**
szófaj: .....
- Mint **befagyott** tenger, olyan sík a határ.
szófaj: .....
- Az ablakon **kihajolva** kiabált.
szófaj: .....

• MEGFEJTÉS

- Nem **tudni** kell a jót, hanem **tenni** is.
szófaj: FŐNÉVI IGENÉV
- **Merengő** szemekkel a távolba nézett.
szófaj: FOLYAMATOS MELLÉKNÉVI IGENÉV
- A szerencse **forgandó!**
szófaj: BEÁLLÓ MELLÉKNÉVI IGENÉV
- Mint **befagyott** tenger, olyan sík a határ.
szófaj: BEFEJEZETT MELLÉKNÉVI IGENÉV
- Az ablakon **kihajolva** kiabált.
szófaj: HATÁROZÓI IGENÉV

ALKOSS AZ **OLVAS** SZÓBÓL IGENEVEKET, ÉS HELYEZD EL AZ ALÁBBI TÁBLÁZATBAN! EGÉSZÍTSD KI A TÁBLÁZATOT A HIÁNYZÓ KATEGÓRIÁKKAL, ÉS ÍRJ MINDEGYIK IGENÉVVEL EGY-EGY SZÓSZERKEZETET IS!

Az igenév fajtája	A megalkotott igenév	Szó szerkezet az igenévvél

ALKOSS AZ **OLVAS** SZÓBÓL IGENEVEKET, ÉS HELYEZD EL AZ ALÁBBI TÁBLÁZATBAN! EGÉSZÍTSD KI A TÁBLÁZATOT A HIÁNYZÓ KATEGÓRIÁKKAL, ÉS ÍRJ MINDEGYIK IGENÉVVEL EGY-EGY SZÓSZERKEZETET IS!

Az igenév fajtája	A megalkotott igenév	Szószerkezet az igenévvel
főnévi igenév	<i>olvasni</i>	<i>könyvet/gyorsan olvasni</i>
melléknévi in.:		
a) folyamatos	<i>olvasó</i>	<i>könyvet/gyorsan olvasó</i>
b) befejezett	<i>olvasott</i>	<i>olvasott könyv</i>
c) beálló	<i>olvasandó</i>	<i>olvasandó könyvek</i>
határozói igenév	<i>olvasva/olvasván</i>	<i>könyvet/gyorsan olvasva</i>

Válaszd ki azokat a mondatokat, amelyekben **határozói igenév** szerepel!

- Csak elvétve találkozhatunk parlagi viperával.
- Ma sehol sem esett a hó az országban, kivéve a hegyekben.
- Az elemet a tartóba betéve máris működni fog.
- Betéve tudom a leckét.
- A ceruzával játszva nehéz figyelni.
- Négy nap múlva vége a farsangnak.
- Nagyon meg vagyok lepődve.

VÁLASZD KI AZOKAT A MONDATOKAT, AMELYEK BEN **HATÁROZÓI IGENÉV** SZEREPEL!

- Csak elvétve találkozhatunk parlagi viperával.
- Ma sehol sem esett a hó az országban, kivéve a hegyekben.
- Az elemet a tartóba betéve máris működni fog.
- Betéve tudom a leckét.
- A ceruzával játszva nehéz figyelni.
- Négy nap múlva vége a farsangnak.
- Nagyon meg vagyok lepődve.

ALKOSD MEG A KÖVETKEZŐ SZÁRMAZÉKOKAT!

- ❑ A *hisz* ige megfelelő tövéből képzett folyamatos melléknévi igenév:
- ❑ A *hisz* ige megfelelő tövéből képzett főnévi igenév, egyes szám 1. személyben:
- ❑ A *megy* ige megfelelő tövéből képzett főnévi igenév, egyes szám 3. személyben:
- ❑ Az *alszik* ige megfelelő tövéből képzett határozói igenév 2 változata:

ALKOSD MEG A KÖVETKEZŐ SZÁRMAZÉKOKAT!

- A *hisz* ige megfelelő tövéből képzett folyamatos melléknévi igenév:
  - ❖ **HÍVŐ**
- A *hisz* ige megfelelő tövéből képzett főnévi igenév, egyes szám 1. személyben:
  - ❖ **HINNEM**
- A *megy* ige megfelelő tövéből képzett főnévi igenév, egyes szám 3. személyben:
  - ❖ **MENNIE**
- Az *alszik* ige megfelelő tövéből képzett határozói igenév 2. változata:
  - ❖ **ALVA, ALUDVA**

A MEGÁLLAPÍTÁSOK KÖZÜL VÁLASZD KI AZOKAT, AMELYEK ÉRVÉNYESEK A FELSOROLT IGENEVEKRE!

A **határozói igenévre** érvényes állítás betűjele: .....

A **főnévi igenévre** érvényes állítás betűjele: .....

A **melléknévi igenévre** érvényes állítás betűjele: .....

- A Az egyetlen alapszófajú szó, amely nem toldalékolható.
- B Ugyanolyan mondatrészi szerepet tölt be, mint a határozó.
- C Egyik fajtája a múlt idő *-t/-tt* jelét viseli.
- D Betöltheti a főnévre jellemző mondatrészi szerepeket.
- E Állítmányként felveheti a többes szám jelét.
- F Igetőből hozzuk létre szóképzéssel.
- G A cselekvést, történést mint tulajdonságot fejezi ki.
- H A létige mellett valamilyen állapotban levést fejez ki.
- I A magyar nyelv külön életében, az ősmagyar korban fejlődhetett ki, ugyanis nincsenek rokon nyelvi kapcsolatai.

A MEGÁLLAPÍTÁSOK KÖZÜL VÁLASZD KI AZOKAT, AMELYEK ÉRVÉNYESEK A FELSOROLT IGENEVEKRE!

A **határozói igenévre** érvényes állítás betűjele: **A, B, F, H, I**

A **főnévi igenévre** érvényes állítás betűjele: **D, F**

A **melléknévi igenévre** érvényes állítás betűjele: **E, F, G**

- A. Az egyetlen alapszófajú szó, amely nem toldalékolható.
- B Ugyanolyan mondatrészi szerepet tölt be, mint a határozó.
- C Egyik fajtája a múlt idő *-t/-tt* jelét viseli.
- D Betöltheti a főnévre jellemző mondatrészi szerepeket.
- E Állítmányként felveheti a többes szám jelét.
- F Igetőből hozzuk létre szóképzéssel.
- G A cselekvést, történést mint tulajdonságot fejezi ki.
- H A létige mellett valamilyen állapotban levést fejez ki.
- I A magyar nyelv külön életében, az ősmagyar korban fejlődhetett ki, ugyanis
nincsenek rokon nyelvi kapcsolatai.

ÖSSZEFOGLALÓ TÁBLÁZAT

AZ IGENÉV		
FŐNÉVI	MELLÉKNÉVI	HATÁROZÓI
ige + ni	ige + <ul style="list-style-type: none"> j folyamatos: -ó, -ő k befejezett: -t, -tt l beálló: -andó, -endő	ige + <ul style="list-style-type: none"> -va, -ve -ván, -vén
főnévi szerepben használjuk	melléknévi szerepben használjuk	határozói szerepben használjuk
Kihajol ni veszélyes! Gyalogol ni jó.	A nyíl ó rózsza illatos. Az adott t szó szent. Sok szépet ígérnek a jöv endő évek.	Sétál va indul haza. Terít ve van a fa alja.

INFORMÁLÓDJ!

-Ismétlés (igenevek): tankönyv 111-112. oldal

-Összefoglalás: tankönyv 113. oldal

-<https://tudasbazis.sulinet.hu/hu/magyar-nyelv-es-irodalom/magyar-nyelv/nyelvtan-6-osztaly/az-igenevek-gyakorlasi/az-igenevek-altalanos-jellemzoi>

-<https://retjveny.eoldal.hu/cikkek/nyelvtani-feladatok/>

Köszönöm a figyelmet!

